

IV.
K exekučnému konaniu -
judikatúra

Vážení spoluobčania!

Rozhodli sme sa pokračovať v bezplatnej pomoci tým najzraniteľnejším – spotrebiteľom. Slováci prežívajú časy plné neistoty a obáv aj zo splácania záväzkov. Vieme, že mnohí budú odkázaní na úvery, pôžičky, refinancovanie úverov a pôžičiek. Je viac ako pravdepodobné, že tisícky rodín nebudú schopné svoje záväzky si riadne plniť, a to aj z objektívnych príčin.

Práve týmto spotrebiteľom je adresovaná naša snaha o bezplatné právne poradenstvo a vzdelávanie. Mnohí z Vás si určite spomínajú na projekt s názvom „Sedem krokov na ochranu spotrebiteľa“, ktorý v minulosti výborne fungoval a práve naň by sme radi nadviazali.

Budeme sa venovať najvypuklejšim problémom z oblasti spotrebiteľského práva, ako napríklad mimoexekučné zrážky zo mzdy, dražby, odklad splátok úverov, upomínacie konanie a pod..

Pôjde o elektronické prezentácie určené pre každého, kto má záujem niečo sa o ochrane spotrebiteľa dozvedieť.

Deň spotrebiteľov a spotrebiteľských práv pripadá na 15. marec.

V tento deň ešte v roku 1962 vtedajší prezident John F. Kennedy vyhlásil štyri základné práva spotrebiteľov. Deň spotrebiteľov má pripomínať ich dôležitosť, dôležitosť spotrebiteľskej politiky, ich strategickú funkciu na trhu a zároveň zvýšiť informovanosť a vzdelanie.

Veríme, že Vás naša snaha zaujme, budete sa chcieť a vedieť brániť. Ved' ako sme už aj v minulosti konali v mene hesla "brániť sa oplatí", rovnako sa ním budeme riadiť aj dnes.

S úctou

Doc. JUDr. Robert Fico, CSc.

Rozsudok Súdneho dvora (ôsma komora) vo veci C/ 448/2017 z 20. 09. 2018, EOS KSI Slovensko s.r.o. proti Jánovi Dankovi a Margite Dankovej

Bod 45 rozsudku:

„Účinnú ochranu práv vyplývajúcich z tejto smernice možno zaručiť iba pod podmienkou, že vnútroštátny procesný systém upravuje v rámci konania o vydanie platobného rozkazu alebo v rámci konania o výkon platobného rozkazu ex offo preskúmanie potenciálnej nekalej povahy zmluvných podmienok uvedených v predmetnej zmluve sudcom (aj rozsudok z 18. februára 2016, [Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98](#), body 45 a 46).“

Bod 46 rozsudku:

„Preto v prípade, ak v štádiu výkonu platobného rozkazu nie je upravené žiadne ex offo preskúmanie potenciálne nekalej povahy podmienok obsiahnutých v dotknutej zmluve sudcom, vnútroštátna právna úprava sa musí považovať za právnu úpravu, ktorá môže narušiť účinnosť ochrany požadovanej smernicou 93/13, ak neupravuje takéto preskúmanie v štádiu vydania platobného rozkazu, alebo ak je takéto preskúmanie stanovené jedine v štádiu odporu proti vydanému platobnému rozkazu, ak existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ nepodá požadovaný odpor buď z dôvodu osobitne krátkej lehoty stanovenej v tejto súvislosti, alebo vzhľadom na trovy, ktoré by vznikli v dôsledku podania žaloby v porovnaní s výškou sporného dlhu, alebo z dôvodu, že vnútroštátna právna úprava nestanovuje povinnosť, aby mu boli oznámené všetky informácie potrebné na to, aby mohol určiť rozsah svojich práv (pozri analogicky rozsudky zo 14. júna 2012, [Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349](#), bod 54, a z 18. februára 2016, [Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98](#), bod 52).“

Bod 49 rozsudku:

„V tejto súvislosti treba uviesť, že zachovanie potrebného účinku smernice 93/13 bráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava umožňovala vydanie platobného rozkazu bez toho, aby mal spotrebiteľ v akomkoľvek štádiu konania možnosť požívať záruku, že sudca pristúpi k preskúmaniu neprítomnosti nekalých podmienok v dotknutej zmluve (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. februára 2016, [Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98](#), bod 45)“

Bod 50 rozsudku:

„V dôsledku toho okolnosť, že vnútroštátna právna úprava priznáva právomoc v oblasti vydávania platobných rozkazov súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, nemôže ohroziť zachovanie potrebného účinku smernice 93/13, pokiaľ je preskúmanie neprítomnosti nekalých podmienok v dotknutej zmluve sudcom stanovené v štádiu výkonu platobného rozkazu alebo v prípade odporu proti platobnému rozkazu.“

Bod 51 rozsudku:

„Ako bolo pritom pripomenuté v bode 46 tohto rozsudku, existencia takéhoto preskúmania jedine v štádiu odporu môže viesť k zachovaniu potrebného účinku smernice 93/13 len vtedy, ak spotrebitelia nie sú odrádzaní od podania takéhoto odporu.“

Bod 52 rozsudku:

„V prejednávanej veci vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej stanovuje iba pätnásťdňovú lehotu, počas ktorej môže spotrebiteľ podať odpor proti platobnému rozkazu, a okrem toho vyžaduje, aby spotrebiteľ svoj odpor vecne odôvodnil.“

Bod 53 rozsudku :

„V dôsledku toho pri takejto právnej úprave existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ nepodá odpor a že sudca následne nebude môcť uskutočniť ex offo preskúmanie neprítomnosti nekalých podmienok v dotknutej zmluve.“

Bod 54 rozsudku :

„Vzhľadom na tieto úvahy je potrebné odpovedať na tretiu až piatu otázku tak, že smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá, napriek tomu, že v štádiu vydania platobného rozkazu proti spotrebiteľovi stanovuje preskúmanie nekalej povahy podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom, na jednej strane priznáva právomoc vydať tento platobný rozkaz súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, a na druhej strane stanovuje pätnásťdňovú lehotu na podanie odporu a vyžaduje, aby bol tento odpor vecne odôvodnený, za predpokladu, že takéto ex offo preskúmanie nie je stanovené v štádiu výkonu uvedeného platobného rozkazu, čo musí preveriť vnútroštátny súd.“

Druhý výrok citovaného rozsudku:

„Smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá, napriek tomu, že v štádiu vydania platobného rozkazu proti spotrebiteľovi stanovuje preskúmanie nekalej povahy podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom, na jednej strane priznáva právomoc vydať tento platobný rozkaz súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, a na druhej strane stanovuje pätnásťdňovú lehotu na podanie odporu a vyžaduje, aby bol tento odpor vecne odôvodnený, za predpokladu, že takéto ex offo preskúmanie nie je stanovené v štádiu výkonu uvedeného platobného rozkazu, čo musí preveriť vnútroštátny súd.“

Ak vnútroštátna právna úprava priznáva právomoc v oblasti vydávania platobných rozkazov súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, toto predsa nemôže ohroziť zachovanie účinku smernice 93/13.

V upomínacom konaní súd obchádza dôležitý unijný prvok – ex offo súdnu kontrolu neprijateľnosti zmluvných podmienok.

Ústavný súd SR vo svojom náleze spis. zn. **III. ÚS 324/2021** s odkazom na závery rozsudku súdneho dvora C-448/17 konštatuje, že **pre súdny dvor nie je rozhodujúcou okolnosťou, spôsobilou zvrátiť záver o nenaplnení cieľov smernice 93/13/EHS, či spotrebiteľ možnosť podať odpor využil alebo nevyužil, keďže právna úprava Slovenskej republiky vyvoláva nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ odpor nepodá.** Uvedený záver je aplikovateľný aj pre tento prípad, keďže naša právna úprava tak, ako to je v prípade odporu, vyvoláva nezanedbateľné riziko tiež, že spotrebiteľ nepodá žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku príp. návrh na zastavenie exekúcie (z dôvodu krátkosti lehoty alebo z dôvodu nákladov, s ktorými je takýto úkon resp. konanie spojené alebo z dôvodov, že spotrebiteľ nevie alebo si neuvedomuje rozsah svojich práv).

Ak súdny dvor v rozsudku *C-618/10 Banco Espanole* judikoval rozpor španielskej zákonnej úpravy o platobných rozkazoch s právom EÚ pre nedostatok súdnej kontroly, o to väčšie pochybnosti vyvstávajú, ak niet žiadnej súdnej kontroly a plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok sa vymôže bez riadneho posúdenia veci sudcom.

Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prevzatá smernica Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti.

Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-168/05 z 26. 10. 2006, Elisa María Mostaza Claro c/a Centro Móvil Milenium SL

Z rozsudku Súdneho dvora vo veci C-168/05 zo dňa 26. 10. 2006 Elisa María Mostaza Claro c/a Centro Móvil Milenium SL bod 38 :

„Povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana, ktorú smernica (93/13/EHS) zaisťuje spotrebiteľom, okrem toho odôvodňujú to, že vnútroštátny súd má posudzovať ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom“.

Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-243/08 z 04. 06. 2009, Pannon GSM Zrt. c/a Erzsébet Sustikné Győrfi

Z rozsudku **Súdneho dvora vo veci C-243/08** zo dňa 04. 06. 2009 Pannon GSM Zrt. c/a Erzsébet Sustikné Győrfi bod 43 :

„Vnútroštátnemu súdu prislúcha posúdiť, či možno zmluvnú podmienku kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice (93/13/EHS) ako nekajú“.

Podľa bodu 32 tohto rozhodnutia *„je teda úlohou súdu, ktorý vo veci rozhoduje, zabezpečiť potrebný účinok ochrany, ktorú sledujú ustanovenia smernice. Úloha, ktorú v konkrétnej oblasti vnútroštátnemu súdu udeľuje právo Spoločenstva, preto nie je vymedzená len možnosťou vysloviť sa k prípadnej nekalej povahe zmluvnej podmienky, ale zahŕňa taktiež povinnosť preskúmať ex officio túto otázku hneď potom, ako je súd oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, vrátane, ak nastolil otázku o svojej vlastnej miestnej príslušnosti“.*

**Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) zo 17. mája 2022 SPV
Project 1503 Srl a Dobank SpA proti YB a Banco di Desio e della
Brianza SpA a i. proti YX a ZW
V spojených veciach C-693/19 a C-831/19**

Súdy alebo správne orgány členských štátov musia mať k dispozícii primerané a účinné prostriedky na zabránenie ďalšieho uplatňovania nekalých podmienok v zmluvách.

Bod 62 rozsudku:

“Súdny dvor rozhodol, že pri neexistencii účinného preskúmania potenciálnej nekalej povahy podmienok predmetnej zmluvy nemožno zaručiť dodržanie práv priznaných smernicou 93/13 (rozsudok zo 4. júna 2020, Kancelaria Medius, [C-495/19](#), [EU:C:2020:431](#), bod 35 a citovaná judikatúra).”

Bod 66 rozsudku:

“Z toho vyplýva, že v takomto prípade si požiadavka účinnej súdnej ochrany vyžaduje, aby súd rozhodujúci o nariadení výkonu rozhodnutia mohol posúdiť, a to aj po prvýkrát, prípadnú nekalú povahu zmluvných podmienok, na základe ktorých súd vydal platobný rozkaz na návrh veriteľa, a proti ktorému dlžník nepodal odpor.”

Z výroku citovaného rozhodnutia:

“Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že ak proti platobnému rozkazu vydanému súdom na návrh veriteľa nepodal dlžník odpor, súd rozhodujúci o nariadení výkonu rozhodnutia nemôže, z dôvodu, že právna sila rozhodnutej veci tohto rozkazu sa implicitne vzťahuje na tieto podmienky, čo vylučuje akékoľvek preskúmanie ich platnosti, následne preskúmať prípadnú nekalú povahu zmluvných podmienok, na ktorých je uvedený rozkaz založený. Skutočnosť, že ku dňu nadobudnutia právoplatnosti rozkazu dlžník nevedel o tom, že ho možno považovať za „spotrebiteľa“ v zmysle tejto smernice, nie je v tejto súvislosti relevantná.”

Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. 10. 2021 sp. zn.:2Cdo/122/2020

*“Uvedené zohľadňuje aj Najvyšší súd SR, ktorý vo svojom rozhodnutí vo veci týkajúcej sa spotrebiteľa, ktorý žiadal vydať bezdôvodné obohatenie rovnako až po skončení exekučného konania vedeného na základe rozhodnutia rozhodcovského súdu vyslovil, že **spotrebiteľ je oprávnený domáhať sa preskúmania neprijateľných zmluvných podmienok, resp. spôsobilosti exekučného titulu v ktoromkoľvek konaní. Pričom mu musí byť poskytnutá súdna ochrana v podobe preskúmania týchto podmienok. Vzhľadom na to, že neexistuje právna úprava, ktorá by obmedzovala resp. ohraničovala, kedy sa žalobca môže domáhať preskúmania exekučného titulu, súd je povinný k tomuto preskúmaniu pristúpiť ex offo, a to aj v prípade, že sa žalobca domáha vydania bezdôvodného obohatenia, bez ohľadu na to, v ktorom štádiu konania sa tejto ochrany domáha.**”*

Posúdenie exekučného titulu exekučným súdom, t.j. prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka, nemôže byť sledujúc naplnenie účelu smernice 93/13/EHS a princípu efektívnej ochrany spotrebiteľa záväzné pre konajúci súd.

Ústavný súd Slovenskej republiky

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach (Uznesenie **PLz. ÚS 1/2022-9**, Nález **III. ÚS 379/2021**, Nález **III. ÚS 344/2020**) dospel k záveru, že právoplatný a vykonateľný platobný rozkaz vydaný vyšším súdnym úradníkom nebráni súdu v konaní o výkon tohto rozhodnutia v tom, aby tento súd opätovne preskúmal vecnú správnosť tohto rozhodnutia z hľadiska existencie neprijateľných podmienok v spotrebiteľskom vzťahu. Dôvodom bola v podstate skutočnosť, že takýmto spôsobom (vydanie platobného rozkazu vyšším súdnym úradníkom) **nebola zabezpečená efektívna súdna ochrana spotrebiteľa, keďže nedošlo k preskúmaniu existencie neprijateľných podmienok sudcom**. Ak prekážku rozhodnutej veci nezakladá rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka (platobný rozkaz) vydané po jeho posúdení neprijateľných podmienok v základnom konaní, nemôže prekážku rozhodnutej veci zakladať ani rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka (poverenie pre súdneho exekútora) vydané po jeho posúdení neprijateľnej podmienky v exekučnom konaní. Pretože ani v takomto prípade nedošlo k preskúmaniu existencie neprijateľnej podmienok sudcom.

Mgr. Jana Tilňaková

Právnička, dlhodobo sa venuje ochrane spotrebiteľov v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov od bánk a nebankových inštitúcií, zrážok zo mzdy, spotrebiteľského rozhodcovského konania, reklamácie a obchodov na diaľku a pod..

JUDr. Jana Pajtašová

Právnička špecializujúca sa na ochranu spotrebiteľov v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov od bánk a nebankových inštitúcií, na ochranu spotrebiteľov, ktorým hrozí dobrovoľná dražba, prípadne im nehnuteľnosti už boli vydražené, odkladu splátok a pod..

Dôležité linky

www.pomocspotrebiteľom.sk

www.facebook.com/pomocspotrebiteľom.sk

Vaše otázky môžete adresovať na: pomocspotrebiteľom@strana-smer.sk

www.strana-smer.sk

www.smer-pk.sk

www.facebook.com/smersd

<https://t.me/SMERSD>

www.facebook.com/robertfico.sk

[https://instagram.com/smer_sd](https://www.instagram.com/smer_sd)

www.facebook.com/smersdpresovskyykraj